

โครงการสำรวจพฤติกรรมการบริโภคอาหารของประชากร พ.ศ. 2560 (สบอ.60)

1. ความเป็นมา

สืบเนื่องจากปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญของประเทศส่วนใหญ่เป็นปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมสุขภาพที่ไม่เหมาะสม รัฐบาลจึงได้ประกาศให้ปี 2545 เป็นปีแห่งการเริ่มต้นแห่งการรวมพลังสร้างสุขภาพตามกรอบการรณรงค์ 5 อ. ได้แก่ ออกกำลังกาย อาหาร อารมณ์ อนามัยสิ่งแวดล้อมและโรคภัยไข้เจ็บด้วยศาสตร์ “รวมพลังสร้างสุขภาพ” ดังนั้นพฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหารที่เหมาะสม ปลอดภัย และมีคุณค่าทางโภชนาการ ถือเป็นแผนการสร้างสุขภาพ ที่สำคัญซึ่งเป็นเรื่องหนึ่งในกรอบการรณรงค์ 5 อ. และการรณรงค์อาหารปลอดภัย (Food Safety) ที่มีการดำเนินงานอย่างจริงจังในปี 2547 ซึ่งรัฐบาลประกาศให้เป็นปีแห่งอาหารปลอดภัย ดังนั้น ในปี 2548 สำนักงานสถิติแห่งชาติ จึงได้เริ่มดำเนินการจัดทำโครงการสำรวจพฤติกรรมการบริโภคอาหารของประชากรขึ้นเพื่อจัดเก็บข้อมูลด้านพฤติกรรมการบริโภคอาหารต่าง ๆ ของประชากร

สำนักงานสถิติแห่งชาติ ได้ดำเนินการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับด้านพฤติกรรมการบริโภคอาหารของประชากร เป็นครั้งแรก พ.ศ. 2548 ซึ่ง ดำเนินการสำรวจทุก 4 ปี คือ พ.ศ. 2548 2552 2556 และ 2560 รวมทั้งสิ้น 4 ครั้ง โดยผนวกข้อมูลไว้ในโครงการสำรวจอนามัยและสวัสดิการ

2. วัตถุประสงค์

เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวนประชากรที่มีพฤติกรรมการบริโภคอาหารต่าง ๆ เช่น การบริโภคอาหารมื้อหลักครบ 3 มื้อ กลุ่มอาหารต่าง ๆ ที่บริโภคและความถี่ในการบริโภคแต่ละกลุ่ม จำแนกตามลักษณะที่น่าสนใจ เช่น เพศ อายุ เขตการปกครอง และภาค

3. ประโยชน์

ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจดังกล่าวคาดว่าจะได้รับประโยชน์ ดังนี้

3.1 เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐ เอกชน ตลอดจนสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ที่มีหน้าที่ดูแลด้านสาธารณสุขของประชาชน สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการกำหนดนโยบายและวางแผน หรือกำหนดมาตรการต่าง ๆ ตลอดจนประเมินผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างสุขภาพของประชากร

3.2 เพื่อให้ประชาชน องค์กร หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนได้รับรู้ ตระหนักและเข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนให้เกิดการสร้างสุขภาพและดูแลสุขภาพตนเอง ครอบครัว ชุมชน เพื่อให้มีสุขภาพที่ดี

4. คาบการปฏิบัติงาน และระดับการเสนอผล

4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล จะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมกันทั่วประเทศในเดือน มีนาคม พ.ศ. 2560 ซึ่งมีจำนวนครัวเรือนตัวอย่างประมาณ 27,960 ครัวเรือน การสำรวจครั้งนี้ใช้วิธีการสัมภาษณ์สมาชิกทุกคนในครัวเรือนตัวอย่าง โดยพนักงานของสำนักงานสถิติแห่งชาติ

4.2 ระดับการเสนอผล สามารถเสนอผลการสำรวจได้ในระดับประเทศ และภาค

5. คุ่มรวม

คุ่มรวมของการสำรวจครั้งนี้ คือ ครัวเรือนส่วนบุคคลทั้งในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล ทุกจังหวัดทั่วประเทศ ยกเว้นครัวเรือนชาวต่างประเทศที่ทำงานในสถานทูตหรือองค์การระหว่างประเทศที่มีเอกสิทธิ์ทางการทูต

ครัวเรือนที่เข้าข่ายการแฉงน้บในการสำรวจครั้งนี้ คือ ครัวเรือนส่วนบุคคลตัวอย่างซึ่งมีรายชื่อปรากฏในบัญชีรายชื่อครัวเรือนตัวอย่าง เดือนมีนาคม พ.ศ. 2560

บุคคลที่เข้าข่ายการแฉงน้บ คือ บุคคลผู้อาศัยอยู่ในครัวเรือนส่วนบุคคลตัวอย่าง

6. ระเบียบวิธีและการดำเนินการสำรวจ

ใช้ระเบียบวิธีการสำรวจด้วยตัวอย่าง (Sample Survey Method) โดยแผนแบบการสุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นแบบ Stratified Two Stage Sampling มีจังหวัดเป็นสตราตัม (Stratum) ซึ่งมีทั้งสิ้น 77 สตราตัม และในแต่ละสตราตัม (จังหวัด) ได้แบ่งออกเป็น 2 สตราตัมย่อยตามเขตการปกครอง คือในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล โดยมีเขตแฉงน้บ (สำหรับในเขตเทศบาล) และหมู่บ้าน (สำหรับนอกเขตเทศบาล) เป็นตัวอย่างชั้นที่ 1 และครัวเรือนส่วนบุคคลเป็นตัวอย่างชั้นที่ 2